

4e Predikatie over 1 Korinthe 6:17, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 10 augustus 1947 te Den Haag

Gezongen: Psalm 72:6 en 7.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Jesaja 35.

Gebed:

Volzalig, algenoegzaam en aanbiddelijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, zulke dingen als wij gelezen hebben, worden niet aangeboden of toegezegd door de wereld, door het zichtbare en tastbare. Die stellen teleur. En zelf zijn we bestemd om naar ons eeuwig huis te gaan. Gij waart in Christus de wereld met Uzelf verzoenende, de zonden haar niet toerekenende, en hebt het woord der verzoening in ons gelegd. Dit is de grondslag waarop Gij ziet, waarop Gij steunt en waarop Gij Uw belofte doet. Och, schenk ons Uw genade en Uw Geest om dit bij de aanvang en bij de voortgang te zien, zó te zien, dat wij getrokken worden en het gebed Uwer Gemeente wordt verhoord: ‘Trek mij, wij zullen U nalopen.’

Gij hebt ons allen bewaard, zo bij de gezondheid als bij het leven. Maar toch liggen er van ons ziek of bevinden zich in gevaar. Wij leggen dezen voor U neer en wij dragen hen aan U op. Gij hebt een arm met macht. Gij spreekt en het is er; Gij gebiedt en het staat er. Zo zoudt Gij kunnen helpen, hetzij naar het lichaam, hetzij naar de geest, en ook wel naar beide. Erbarm U inzonderheid over die ene, die zo zwak is en zo uitgeteerd. Ach, vervrolijk haar door Uw aangezicht. Gedenk ze ook die naar de geest ziek zijn. Ook daarvoor is bij U uitkomst. Als wij zouden zeggen dat het hopeeloos is – Gij kunt het nog wel anders maken. Er is er ook een onder ons die wellicht een operatie staat te ondergaan. Gedenk hem en laat het hem ten goede zijn; wil hem erdoor helpen en wil U ontfermen.

Gedenk ons, Heere, en geef ons in de opening van onze lippen Uw getuigenis, en doe ons zeggen wat waarachtig is. Het waarachtige wordt weliswaar van ons verworpen en wij kennen het ook niet, maar bij waarheid toch alleen zijn wij gebaat. Uw Woord is de waarheid. Geef ons dan de zin van Uw Geest, in Uw Woord uitgedrukt, maar door ons van nature niet begrepen, in onze gebrekkige woorden uit te drukken. En laat dit dan zijn tot eer van U en tot grootmaking van de waarheid gelijk

ze in U is, en ook tot zaligheid van onze onsterfelijke zielen. Wij zijn buiten de kennis van Uw Woord diep ellendig, schuldig en verwerpelijk, onbekwaam en zelfs onwillig om iets goed te maken. Erbarm U.

Sterk Uw Kerk over de ganse aarde, en doe haar onder al de verwar- ring en moedbenemende zaken die er op het ogenblik in de wereld gevonden worden, U verwachten met opgeheven hoofd. Want Gij komt, Gij komt om d' aard' te richten, de wereld in rechtmatigheid! Geef dat ook nog menigeen de toevlucht neemt 'onder de schaduw Uwer vleuge- len, totdat de verdervingen zullen voorbij zijn gegaan'.

Sterk ouders wanneer hun kinderen tegenspreken of wanneer ze ver- driet van hun kinderen hebben. Bekrachtig de kinderen wanneer ze mis- schien zelfs door hun ouders worden tegengewerkt. Versterk hetgeen Gij hebt gewrocht. Gedenk onze jonge mensen in Indië. Bewaar ze, leid ze, bekeer ze. Erbarm U over ons volk en over allen die geroepen zijn om te regeren en voor wie ook het woord geldt: 'Zonder Mij kunt gij niets doen.' Gedenk het mensdom. Het is bestemd om te openbaren dat het gevallen is. En dat zal dan blijken alles te zijn waartoe een mens kan komen. Maar grijp er nog uit het mensdom.

Amen.

Wij moeten nog een keer uw aandacht vragen voor 1 Korinthe 6 vers 17:

'Maar die den Heere aanhangt, is één geest met Hem.'

Bij het tweede gedeelte wensen wij nog eens stil te staan.

Gezongen: Psalm 45:5 en 6.

De woorden dan, mijn zeer geachte toehoorders, *'Die den Heere aan- hangt, is één geest met Hem'*, zeggen ons dat er is een vereniging tussen Chris- tus en de gelovige. Deze vereniging (ik behoef het u niet te zeggen, en toch is het niet van belang ontbloot dat ik het u zeg) is een verborgenheid.

Er zijn meer verborgenheden in de Heilige Schrift aan te wijzen. De Drie-eenheid, één ondeelbaar Wezen; want dat is God. 'Hoor, Israël, de HEERE onze God is een enig HEERE' (Deut. 6:4). En in dit enige Wezen

drie Personen, met name genoemd: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Niet te begrijpen, nietwaar? Een verborgenheid. Een verborgenheid ook is de vereniging in Jezus Christus van de Goddelijke met de menselijke natuur. Stellig, wij geloven deze waarheid. En ik zou ieder die deze waarheid verwerpt, moeten zeggen dat hij staat buiten het christendom en nooit zal zalig worden, tenzij hij nog komt tot de omhelzing van deze waarheid. Maar: God én mens. En dan geen twee personen, geen samengesmolten natuur, maar één Persoon, en toch twee naturen, de Goddelijke en de menselijke, onafscheidelijk aan elkander verbonden. Nee, begrijpen doen wij ook dit niet. Maar wij geloven en wij aanbidden. Houd het voor zeker, dat in deze Persoon, in Hem Die is God en mens in één Persoon, onze zaligheid in haar geheel gevonden wordt. Zodat wij zeggen met de dichter van de 73e Psalm met het oog op deze Persoon: 'Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde' (vs. 25).

En dan de derde verborgenheid: de vereniging van Christus met de gelovige en van deze met Christus. En ik vraag, nog iets verder gaande: Hoe kan een mens ertoe komen, hoe komt een sterveling erbij, hoe heeft een zondaar, een goddeloze de vrijmoedigheid om te zeggen: 'Christus, de waarachtige God en het eeuwige Leven, de schoonste van alle mensenkinderen, is in mij. En ik, die de voornaamste van alle zondaren ben, het er zeer slecht afgebracht heb en nog steeds tot alle boosheid geneigd ben, ik ben in Christus.' Verstaat gij zoiets? Ik vraag: Hoe komt een mens aan de moed om dit van zichzelf te zeggen? Ja, dit is wel een vraag die mag worden gedaan. Want te zeggen: 'Christus is in mij en ik ben in Hem', gaat toch zo tegen alles in! En toch, er zijn er – ik weet niet of u onder hen behoort – maar er zijn er die zo spreken en het vasthouden tot in de dood: 'Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE' (Gen. 49:18). En zo hebben duizenden, honderdduizenden en miljoenen gesproken.

Wij zeggen nog iets van deze vereniging. Christus Jezus moeten wij hier vanuit een bepaald oogpunt zien. Doen wij dit niet, dan ontgaat ons de strekking van de apostolische uitspraak. Christus is hier een Verbondshoofd. Weet u daar iets van? Weet u iets van verbondshoofden? Er zijn er twee. Als u begenadigd zijt, dan is u dit bekend. Adam was een verbondshoofd en de Heere Jezus Christus is dit ook. Van nature is ieder mens – ik en u – onder het verbondshoofd Adam. Hebt u ooit gezien wat

dit betekent waarover ik nu spreek? Het zijn de gronden van de christelijke religie. Kent u deze gronden niet, dan verstaat u van het christendom niets. Het zijn onder het verbondshoofd Adam heeft voor ons een grote betekenis. Want het gevolg hiervan is dat wij schuldig staan, van Gods beeld beroofd zijn, en bestemd, zo er geen wedergeboorte plaatsgrijpt, in onze zonden te sterven en om te komen. Zijn wij onder het tweede verbondshoofd, Christus, dan is onze toestand heel anders. Wij zijn dan veranderd van hart en van staat. Wij hebben dan geen schuld meer; wij zijn vernieuwd, wedergeboren, en wij hebben een grond om alles op te kunnen hopen. Het maakt dus een groot verschil of wij onder Adam thuis behoren dan of wij gevonden worden in Christus. Wanneer u nu het weinige dat ik gezegd heb met aandacht des harten hebt gevolgd, dan verstaat gij dat het zijn in Christus, het hebben van vereniging met Christus noodzakelijk is. Ja, daar kan geen mens buiten. Hebt u ooit gezien dat u buiten de vereniging met Christus niet kunt? Dat gezicht gaat vooraf. Maar – en wij hebben het al in de vorige opmerkingen gezegd – van nature is niemand in Christus. Wij zijn buiten Hem geboren, en iemand die nooit van het Evangelie hoort, kan niet méér vervreemd zijn van bijvoorbeeld de leer van het zijn in Christus, dan wij. Dat moet alles geleerd worden. Al wat ik u nu zo in het kort zeg, moet in uw ziel weerklank vinden. Als dit niet het geval is en gij zoudt zo moeten sterven, dan zou het beter voor u geweest zijn dat gij nooit geboren waart.

Er komt nog iets bij. Er is niemand die zichzelf tot Christus en in Hem kan brengen. Hebt u uw volstrekte machteloosheid wel leren kennen? Want velen belijden het christendom en spreken uit dat zij dan verwachting hebben van ook zalig te worden, maar zij hebben hun machteloosheid niet leren kennen. En nu is God er niet aan te pas gekomen. En wat betekenen de dingen, als God ze niet gewerkt heeft? Zijn machteloosheid moet men hebben leren kennen. Want de Heere Jezus zegt: 'Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke' (Joh. 6:44). En dat zeggen allen die van God geleerd zijn. U kunt er nooit een ontmoeten, als hij waarlijk van God geleerd is, of hij zal u zeggen: 'Ja, ik heb twee zaken in de grond leren kennen en hiervan is de eerste: ik kon niet en God deed het, Hij Die een arm met macht heeft, Wiens hand groot vermogen heeft.' En dan moet hij nog iets verder gaan: 'Een mens wil niet.' Is dat niet arm? Ja, dat kunt u dage-

lijks opmerken en bij uzelf vinden. Wij hebben aandacht voor een massa dingen. Wat hebben wij voor aandacht voor déze dingen? Een zogenaamd goed boek boeit ons. Als er een straatorgel voor de deur is, dan lopen de kinderen naar de ramen of naar buiten. Als er ergens wat te doen is, dan is er aandacht. Als er wat nieuws te horen valt... Ga maar door, u weet het uit uw eigen leven. En déze dingen laten de mensen koud. Komen ze ermee in aanraking, dan is het: 'Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen' (Hand. 24:25). Het is, toehoorders, de Heilige Geest Die de band legt in de tijd. De band is al gelegd in de eeuwigheid. Ja, kom maar niet op tegen de leer van de verkiezing, want dit voorspel ik u (luister maar goed): als gij met uw onsterfelijke ziel te doen krijgt en met God, dan zult gij na kortere of langere tijd wel eens zeggen: 'Ach, als er geen verkiezing was, dan zou het althans voor mij afgelopen zijn, maar nu... nu niet. Nu er een verkiezing is – het zou kunnen zijn dat ik er nog toe behoorde en dat ik nog werd toegebracht.' Maar in de tijd legt de Heilige Geest de band.

Dat begint met minder aangename ondervindingen, want de Heilige Geest gaat door. Wij kunnen ons laten helpen door zachte heelmeeesters, en dat doen dan ook de meeste mensen. Zij helpen ook zichzelf wel. Maar de Heilige Geest gaat door. Die overtuigt de mens, laat het hem met de stukken zien. Wat? Dat hij verloren is in Adam. Zo dat er geen twijfel meer is. Want als de Heilige Geest werkt, dan werkt Hij overtuigenderwijs. De Heilige Geest doet ons kennen onze zonden, onze machteloosheid en onze onwilligheid, waarvan ik zo-even een woord sprak. Dit kan alleen de Heilige Geest doen. Wanneer de Heilige Geest het niet doet, dan komt de mens, wie hij ook zij en wat hij ook ondervonden hebbe, vroeg of laat tot een compromis met de dingen. Hij houdt ergens op; hij houdt op, voordat hij gered is.

Niet bij allen werkt de Heilige Geest op dezelfde wijze. Sommigen moeten jaren, een leeftijd weleens, in de wereld en in de zonde leven, voordat de Heilige Geest ze aanraakt. Anderen worden in hun jeugd of in de jongelingsjaren zaligmakend bearbeid. Een groot voorrecht is het wanneer het vroeg begint, naar het woord: 'Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden' (Spr. 8:17). En: 'Zoekt den HEERE terwijl Hij te vinden is' (Jes. 55:6).

Hoort u het wel, jonge mensen, kinderen? Het schoonste is dat u zich vroeg bekeert. Er is niets dat groter waarde heeft! Ja, u mag uw best wel

doen om wat te worden en wat te zijn in de wereld. ‘Maar één ding is nodig’, zei de Heere Jezus (Luk. 10:42). Dit moet voorgaan. Goed, het is aangenaam wanneer u een warm thuis hebt en gij omgeven zijt van hen van wie u veel houdt en die van u veel houden. Maar... dat moet u niet in de weg staan om God te zoeken.

Sommigen worden harder, anderen zachter behandeld. U hoeft nooit te denken: ‘Ik ben niet zo hard behandeld en daarom geloof ik dat ik mij vergis.’ Dat behoort niet tot het wezenlijke. Tot het wezenlijke behoort de overtuiging zelf: dat ik weet hoe groot mijn zonden en ellende zijn, hoe ik van al mijn zonden en ellende verlost wordt, en hoe ik Gode voor zulk een verlossing zal dankbaar zijn (Heidelb. Cat. vr. 2). Het komt er maar op aan dat men zó ver overtuigd is, dat men gewillig is om zich door God in Christus Jezus te laten helpen. De Heilige Geest openbaart Jezus Christus in het hart. Dat is een openbaring die de Kerk van Christus heeft. Er is er nóg een, die de wereld ontvangen heeft. Deze is de openbaring door het Woord alléén. Dan moet de mens er wat van maken. Dat doet de roomse kerk en de gehele wereld doet het, ook de protestantse gemeenten. Dan maakt men er wat van. Maar u moet er altijd maar aan denken dat het zó in uw hart moet liggen dat u er niets van maken kunt, maar dat het gegéven is, zodat u zegt: ‘Dat is het!’ En als u dan zo kunt spreken, nu dan is het dat ook. De openbaring die de Gemeente van Jezus Christus heeft van Christus, is een openbaring waarbij men iets leert zien dat men anders nooit zou te weten gekomen zijn, namelijk dat men wettisch is. U heeft misschien wel eens horen zeggen: ‘Die of die is zo wettisch.’ Dat bedoel ik niet. Maar dat men, toen men dacht dat men zo evangelisch mogelijk werkte, wettisch was, dát leert de openbaring van Christus in het hart.

De Heilige Geest trekt een mens tot Christus. Nee, als Christus geopenbaard is, dan zegt de mens niet meer: ‘Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust’ (Job 21:14). Maar dan is het in zijn hart... Nu, zeg het eens, hoe is het dan in zijn hart? Dan is het in zijn hart: ‘Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God’ (Ps. 42:2). En dat verlangen, dat Godsverlangen is zó, dat het niet te stillen is zonder God. Daarom gaat men hierop ook uit zichzelf en over tot God. En dit is nu de voornaamste taak van de Heilige Geest. Nooit vergeten! Vergeet deze dingen niet, mensen. Mis-

schien hoort u ze straks niet meer. Ik wéét het niet, maar het zou kunnen zijn. En als u ze niet geleerd hebt voordat u sterven gaat, dan zult u bezwijken bij de gedachte aan een vertoornd God, bij de gedachte aan het eindoordeel. En de Heilige Geest is het nu Die vrijmoedigheid schenkt om Christus binnen te laten, Die alreeds is gekomen. Want niemand zou de Heere Jezus binnenlaten, als Hij al niet in het hart geopenbaard was. Zó wordt de band gelegd. Kent u dit nu wel? En uit deze vereniging vloeit nu voort het deelgenootschap aan de weldaden die Christus verworven heeft: rechtvaardigmaking, heiligmaking, enzovoort.

Nu moet u eens eerlijk zijn en zeggen wat u van deze dingen denkt, en wat u ervan ondervonden hebt. Of hebt u er niets van ondervonden? Nu, dan verstaat gij ze ook nog niet. Maar dan mag het zo niet blijven. Want uw levensdraad kan ook afgesneden worden. U denkt wel, als u een lijkkoets ziet, of hoort dat er weer een weggenomen is, zo half bewust: 'Nu ja, natuurlijk, die man had een slecht hart en daarom is hij gestorven.' Of: 'Ja, hij was al lang ziek.' Of, als het door een ongeval is: 'Ja, het is op het ogenblik gevaarlijk op straat.' En dan gaat u verder, nietwaar? De dood is eigenlijk niet voor u, nietwaar? Zo leeft gij. 'De dood is niet voor mij.' Maar hij is wél voor u! Het is de mens gezet eenmaal te sterven (Hebr. 9:27). Denk er maar eens aan. Misschien hebt u het goed. Wellicht zijt ge gezegend. Het is mogelijk dat gij veel ontvangen hebt. Maar u moet het alles achterlaten. En tenzij gij u bekeerd hebt, hebt u niets meer! Dan heb ik niets meer, behalve de ongehoorzaamheid aan mijn ouders. Ja, kinderen, de ongehoorzaamheid aan mijn ouders, mijn onreinheid, mijn jokken en stelen, mijn spelen en dartelen. Ja, maar u hebt dan nog veel meer, veel meer! En het voornaamste is dat u het Evangelie niet geloofd hebt. Christus niet aangenomen hebt, en door het geloof in Hem u niet bekeerd hebt. Dat is het voornaamste.

Zijn er onder ons die een bekeerd familielid gehad hebben, of nog hebben? Wat heeft zo'n familielid u gezegd? 'Gij moet bekeerd worden!' En wat hebben wij u gepredikt? Dat de deur voor u open staat en dat er toegang tot Christus is. En als u dit nu nagelaten hebt, dan zal dit het zwaarste wezen in de eeuwige rampzaligheid. Want: 'Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden' (Mark. 16:16). 'Verdoemd' – ijselijk woord! Gij ligt te sterven; uw familie staat om u heen; er wordt gezien

naar de adem, die achterwege blijft: ‘Nee, nog niet, nog niet...’ ‘Het is gedaan’, zegt men dan tegen elkaar. En als het dan gedaan is, dan staat een mens voor God, in datzelfde ogenblik. Ja, hier kunt u nog eens geholpen worden, als u in nood is, maar daar... Tenzij gij ondervonden hebt wat het betekent: ‘Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonde’ (1 Joh. 1:7). O, wat zult u dan te beklagen zijn, die voorspoed in de wereld kreeg, wiens bezittingen toenamen. Want dan zal het wezen: ‘Dat was u aangenaam, en daaraan hebt u uw krachten gewijd. Dat was uw voornaamste oogmerk. U hebt uw ziel’ (en de manier waarop u dit zal gezegd worden in de verdoemenis!) ‘honger laten lijden. En nu zijt ge hier en gij blijft hier tot in alle eeuwigheid.’

O, ouders, waarschuwt u uw kinderen? Of zet gij ze zelf aan om maar te trachten zoveel mogelijk vooruit te komen in de wereld? Zijn er hier ouders die te wachten hebben dat, wanneer zij straks met hun kinderen in het gericht zullen staan, hun kinderen zullen zeggen: ‘Vader – ik zeg nu ‘vader’, maar u bent mijn vader nu niet meer – vader, moeder, u hebt mij nooit gewaarschuwd. Ik kan de schuld op u niet werpen. Ik heb het vrij- en moedwillig gekozen. Maar gij hebt mij niet gewaarschuwd.’ Ouders, dan zult u door uw eigen kinderen vervloekt worden. Die kinderen, voor wie gij gezorgd hebt, die ge hier vertroeteld hebt, die zullen u vervloeken. En gij zult uw kinderen vervloeken. Daar zal elke band losgemaakt zijn. De banden in deze wereld, nietwaar, worden hoe langer hoe lossler. Dat heeft de Heere Jezus Zelf voorspeld. ‘Omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zo zal de liefde van velen verkouden’ (Matth. 24:12). Dat ziet ge toch duidelijk? Dat is alles een aanduiding van wat het in het einde zal wezen. Dan zullen alle banden los wezen. Dat is de hel. Het los-zijn van de banden is de hel. Daar zal zich niemand meer generen. Daar zal niemand meer zich inhouden ter wille van zijn naaste. Maar daar zal ieder het uitbraken tegen God en tegen degenen met wie hij zich op dezelfde plaats bevindt.

Ach, wilt gij raad? Die er gekomen zijn, die hebben weinig praatjes gemaakt, maar zij hebben zich afgezonderd, en zij hebben daar geroepen en gekermd en geweend en onderzocht, en zo goed en zo kwaad als het ging overdacht. En het ging bij hen steeds dieper, totdat... totdat... zij Psalm 40 geleerd hadden: ‘Hij heeft mij uit een ruisenden kuil, uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijn voeten op een rotssteen gesteld’ (vs.

3). Dat is de raad die ik u allen geef. Als het gebeurd is bij u, wat hebt gij dan reden om u te verwonderen! Want u bekent het, nietwaar: er is hier in de kerk niemand zoals u is, gij zijt de slechtste, gij zijt de grootste, de meest goddeloze. U bekent het dat u in het geheel geen reden hebt om u boven wie ook te verheffen. En tot u is Christus gekomen! Is dat niet iets dat een oorzaak van eeuwige verwondering zal zijn? Ja, dat zal het.

Welnu, zijn er dan nog bezwaren? Ja, zegt u. Soms wel. Zo, hoe komt dat dan? Ja, zegt u misschien, hoe komt dat dan? Weet u het niet? Jawel, u weet het wel. Hoor maar. Ik zal het u zeggen, en dan zult u wel zeggen met mij wat het is. Hoe dat komt? Omdat u er niet aan dénkt dat u zo bevoorrecht zijt. En als u nu daaraan wel denkt, dan weet u wel dat u in het geheel geen reden hebt om het hoofd te laten hangen, want: 'Voor hen die 't heil des Heeren wachten, zijn bergen vlak en zeeën droog.'^{*} Nee, dan hebben ze allen gezegd: 'Want met U loop ik door een bende, en met mijn God spring ik over een muur' (Ps. 18:30). Al de moedeloosheid waaraan de mens onderworpen kan zijn, komt daarvandaan, dat hij zijn aandeel niet gelooft aan Jezus Christus. Doet hij dat wel, dan is hij vatbaar voor het woord: 'Verblijdt u in den Heere allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u' (Filipp. 4:4).

Amen.

Gebed:

Ach Heere, het is immers zo? Uw Woord zegt het niet anders dan wij het nu hebben mogen bekend maken. En toch, ofschoon het de waarheid is, doe verzoening over ons prediken en geef ons te schuilen in Uw prediking. Heere, laat het Woord ons eens tot een zegen zijn bij de aanvang en bij de voortgang. Laat het hart eens getroffen worden, getroffen en dan ook gebroken. Waar behoefte aan onderwijs is, wil daar dit onderwijs niet onthouden. Trouwens, Gij hebt een onmetelijke schat, want: 'In alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd.' En uit deze schat wilt Gij helpen. Als er nu maar behoefte is aan deze hulp! Nee, van nature hebben wij deze behoefte niet. Wilt Gij ze scheppen, want Gij wordt alleen maar verheerlijkt door Uw eigen werk. Laat deze behoefte onder ons gevonden worden, bij hen die er nog vóór

* Hieronymus van Alphen (1746-1803), Gez. 244:4 Ned. Herv. Gezangbundel (1938).

staan, maar ook bij hen die er in zijn. Laat bij velen het gebed uit het hart opstijgen: 'HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden.' Wil ons dan begeven noch verlaten.

Gedenk onzer in deze avond. Doe ons zijn en blijven onder de tucht van Uw Woord en Geest. Geef ons lust, licht en kracht om de dingen die we gehoord hebben, te overdenken. Wil ons zegenen in deze week met Uw gunst en genade. Treed in het gericht met ons niet. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

Amen.

Gezongen: Psalm 72:10 en 11.

4e Predikatie over Johannes 3:16, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 29 januari 1956 te Den Haag

Gezongen: Psalm 61:1, 2, 3 en 4.

Gelezen: De Twaalf artikelen des geloofs; Spreuken 9.

Gebod:

Doe ons naderen tot U, Heere, met eerbied en diep ontzag en in de vreze van Uw Naam. Laat ons niet komen op onze verdiensten, maar laat ons Uw Naam aanroepen in de Naam van Hem Die gestorven is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.

Ge hebt ons allen bewaard, niet alleen bij het leven, maar ook bij de gezondheid en de krachten. Gij deelt ons in- en uitgaan, en het is door Uw voorzienigheid dat we met elkaar aan deze plaats vergaderd zijn. Doe ons Uw goedheid erkennen, en laat ze ons leiden tot U en ons doen verbinden aan U. Gij zijt God, hoog boven ons begrip, en Gij zijt alléén God. Wie U kent, die verstaat enigermate wat het ware leven is. Buiten U zijn we in een akelig duister, en onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad.

Gij hebt ons de waarheid willen bekendmaken door Uw Woord. Had U dit niet gedaan, dan zou er op aarde niemand wezen die in staat was om ook maar een enkel woord van waarheid te laten horen. Want we zeggen wel veel van U, en op zijn tijd denken wij ook aan U, maar het is er alles buiten. We zijn niet in staat om één recht woord van U te laten

horen. We verstaan de dingen die des Geestes Gods zijn niet. Maar nu hebt Gij ons Uw Woord gegeven, en Ge hebt ons ook de prediking geschonken. Laat ons deze voorrechten niet gering achten. Doe er ons gebruik van maken, gedurig weer, en laat deze werkzaamheid strekken tot verheerlijking van U en dienstig zijn voor ons behoud, want in de kennis van U is ons behoud. 'Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt.' Waar deze kennis gevonden wordt, daar is ook het vertrouwen, en dit vertrouwen heeft nooit iemand beschaamd gemaakt. Het rust op de allerbeste gronden, en in zijn diepte is het onwankelbaar. En wat is er waarvan dit ook kan worden getuigd?

Geef ons dan een woord te spreken, een woord van waarheid en van gezond verstand, en laat ons dit doen in het geloof, tot verheerlijking van U. Geef dat het mag dienen, dat het mag gezegend zijn en gezegend worden.

Gedenk onze zieken. Er wordt geleden, er zijn spanningen. Erbarm U, en leer U kennen als een God van erbarming. Gedenk hen die in rouw gebracht werden. Laat deze onderdrukking hun tot nut wezen.

Wil Uw Kerk zegenen met kracht uit de hoogte, sterken in het allerheiligst geloof, bekwaam en gewillig maken om te lijden en te strijden voor de waarheid gelijk ze in U is.

Erbarm U over ons volk, de regering, de koninklijke familie. Erbarm U over het mensdom.

Amen.

Gezongen: Psalm 36:3.

Onze tekst is Johannes 3 vers 16:

'Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verdere, maar het eeuwige leven hebbe.'

We hebben reeds enige malen over deze woorden tot u mogen spreken, en ook vanavond vragen wij er uw aandacht voor.

God heeft liefgehad. Hij heeft de wereld liefgehad. Hij heeft de wereld

alzo liefgehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

De liefde waarvan hier gesproken wordt, is een liefde die in God verborgen is. Dit wil zeggen dat er niemand onder de mensenkinderen is die zonder bijzonder onderricht weet waar hij er bij God aan toe is. Hij weet in de grond niets. Gods gedachten kent hij niet, en zijn eigen gedachten omtrent God kent hij ook niet. Hoewel dit een eeuwige waarheid is, een waarheid die gedurig wordt bevestigd, zo is de mens toch ertoe geneigd om zijn vertrouwen hiérop te stellen dat God liefde is. Maar dit is een vals vertrouwen, een vertrouwen dat bestemd is om te vergaan. In scherpe bewoordingen wordt dit gezegd in het boek Job: 'De verwachting des huichelaars zal vergaan' (Job 8:13) – 'des huichelaars', want deze mens heeft geen vertrouwen op God. U zult misschien willen vragen: 'Waarop heeft hij dan wél vertrouwen?' Hij heeft vertrouwen op zijn opvatting aangaande God.

De liefde Gods wordt geopenbaard. Wanneer de Heilige Geest een mens heeft behandeld, heeft gemeesterd, hem heeft overtuigd dat de dingen alle anders zijn dan hij trachtte ze zich voor te stellen en dan hij er altijd over gesproken had; wanneer de Heilige Geest een mens eraan ontdekt heeft dat hij tot zijn zaligheid niets toedoet, dat hij niet alleen hiertoe niet in staat is, maar dat hij de zaligheid in het geheel niet mist, niet zoekt, niet begeert; wanneer de Heilige Geest door middel van het Woord een mens heeft onderwezen aangaande God, hem geleerd heeft wat God is – dán wordt geloofd dat God liefde is. En dit niet alleen, maar dan wordt ook geloofd dat God ons persoonlijk liefheeft, en alle zorg voor ons op Zich wil nemen. En van dat ogenblik af draait het om, neemt de waarachtige bekering een aanvang, begint het hart God te zoeken, zijn vertrouwen op Hem te stellen ten aanzien van de vervulling van Zijn beloften, die in het Woord worden gevonden. Men bekeert zich. Men bekeert zich niet van zichzelf tot zichzelf, men bekeert zich niet van zijn ondeugden tot een onberispelijk leven, maar men bekeert zich tot God. En vanaf dat ogenblik wenst men over tijdelijke, stoffelijke, geestelijke en eeuwige belangen niets meer te zeggen te hebben. En hierin bestaat de tevredenheid. Iemand die zo behandeld is, gemeesterd is, is een tevreden mens. En of God hem nu veel of weinig geeft, hij zal altijd diep in zijn hart iets gevoelen dat hem doet zeggen: 'Het is goed.'

De liefde Gods is een vrijwillige liefde. Wij staan tegenover de Goddelijke liefde verkeerd. Wij zijn van gedachte dat wij haar moeten opwekken of dat wij haar ons moeten waardig maken. Daarom is een mens godsdienstig, is de hele wereld godsdienstig, is er nooit een volk geweest dat niet godsdienstig was. Zulk een volk zal er ook nooit komen. Waardoor zoeken wij God dan op te wekken? Door onze godsdienst. En zo is *dit* ons oogmerk met onze godsdienst: God over te halen. Want we hebben geen begrip van God. We weten niet dat Hij liefde is. Wij houden Hem voor een streng heer, en we geloven er niets van wanneer Hij zegt: 'Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve' (Ezech. 33:11). Maar God behoeft niet overgehaald te worden. De godsdienst van de mens mist dus zijn doel. Hij is niet op zijn plaats.

God heeft vrijwillig lief. Hij kent ons, veel beter dan wijzelf ons kennen. Hij kent ons goed. Hij kent ons door en door. Er is niets voor Hem bedekt. En nu kent Hij ook het onze, en Hij weet wat we op het oog hebben. Hij weet dat wij allerlei op het oog hebben, maar Hém niet. En nu keert Hij Zich af van het onze, en Hij geeft ons Zichzelf. En dat is Zijn liefde. Het is liefde wanneer God een mens niet laat doorgaan, noch in de goddeloosheid, noch in de godsdienst. Nog eens, God weet dat we Hem niet zoeken, ook niet dan, wanneer wij in onze godsdienst veel ernst betonen. Hij weet dat, en Hij sluit Zich ook niet aan bij onze godsdienst.

Een God – vraag u eens af of u weet wat ik nu ga zeggen – een God Die in verband staat met wat wij aan godsdienst opleveren, dat is de ware God niet. God doet een afgesneden zaak op aarde (Rom. 9:28). Hij komt tot ons, onverwacht en ongedacht. En als Hij zo komt, dan zal niemand zeggen: 'Ik wist het.' Hij wordt gevonden van degenen die Hem niet zoeken; Hij wordt openbaar aan degenen die naar Hem niet vragen (Rom. 10:20). En zo zegt Hij: 'Ik doe het niet om uwentwil, gij huis Israels, maar om Mijn heiligen Naam' (Ezech. 36:22). En deze wetenschap is *hier* het begin van de zaligheid. En in de hemel is *dit* de zaligheid.

De liefde Gods is een vrije liefde. Liefde heeft als voorwaarde de vrijheid. Van dwang is hierin geen sprake. De Goddelijke liefde is vrij, volkomen vrij. God heeft ons goed en naar Zijn evenbeeld geschapen, en wij zijn vrijwillig en moedwillig van Hem afgegaan. Het aantal zonden dat op onze rekening staat, op de mijne en op de uwe, is ontelbaar. Is

God nu verplicht, gebonden, om ons te helpen, gelukkig te maken, zalig te maken? Immers neen! Waarop zouden wij ons recht op de zaligheid kunnen gronden? Ik ken zulk een recht niet; u kunt mij dit recht ook niet noemen. Maar het is merkwaardig met een mens gesteld. De wereld, waartoe ik en u van nature behoren, de wereld stelt haar eisen: ‘God moet dit; Hij moet dat’, en ten slotte moet Hij ons ook zalig maken. En de wereld doet dit, terwijl ze in het geheel naar God niet vraagt, eigenlijk niets met Hem te doen wil hebben, allerlei kwaad van Hem spreekt, ja, nooit anders doet dan kwaad van Hem spreken. De wereld moet het eerste verstandige woord nog spreken over God, want, zoals de apostel Paulus het uitdrukt: ‘De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan’ (1 Kor. 2:14). De begenadigde stelt geen eisen, maar hij aanbidt God en roemt Zijn vrije liefde.

Gezongen: Psalm 68:5.

De liefde Gods is een onveranderlijke liefde, een waarheid die er bij ons moeilijk ingaat; en was er geen Heilige Geest en geen Goddelijk onderwijs, dan zou niemand iets hebben aan de onveranderlijkheid van de Goddelijke liefde.

Hoe staan wij er tegenover? Ik hoop dat u erachter gekomen zijt. Wanneer wij goed zijn, dan is God ook goed. Wanneer het met ons anders gaat, dan kunnen we niet geloven dat God goed is – misschien nog wel zo in het algemeen, maar dat is geen geloof – dat Hij goed is ten opzichte van ons. Wat is dat? Dat is de Wet, die we nog niet hebben leren kennen of nog niet voldoende hebben leren kennen. En zo is er altijd de neiging, drang zelfs, om de Goddelijke liefde in verband te brengen met het onze en met ons. Maar ik heb u al gezegd dat een God Die dit deed, geen God van zaligheid zou wezen. De zaken liggen heel anders.

God biedt ons Zijn verbond aan, het verbond der genade. Of, is dit voor u nog te ingewikkeld – het moest het niet zijn – laat ons dan dit zeggen: God biedt Jezus Christus aan, en Zichzelf in Hem. Hij doet dit door het Woord. Als nu iemand deze aanbieding ziet, wanneer hij haar gelooft, zo hij er in toestemt en haar omhelst, dan heeft hij mét God het

verbond – het verbond, dat God hem had aangeboden, en waarvan hij de verzegeling al had in de Heilige Doop – dan heeft hij het verbond Gods, het verbond der genade aangenomen. En nu wil God Zich aan dat verbond houden. Nog eens, Hij heeft geen enkele verplichting aan de mens, want deze heeft Hem verlaten, niet alleen in het paradijs, maar in zijn leven ontelbare malen, en hij heeft nooit gezegd: ‘Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in den nacht?’ (Job 35:10). Maar God heeft Zichzelf gebonden, en nu is het bij Hem recht, rechtvaardigheid, gerechtigheid – de Bijbellezer zal wel weten dat deze woorden veel in de Schrift voorkomen – gerechtigheid, recht om de beloften te vervullen, de beloften van het verbond. Het verbond der genade heeft niet anders dan beloften, geen enkele eis, het zijn alle beloften. En nu vervult God deze beloften. Dus Hij houdt Zich aan het verbond, en het geloof doet dit ook. En een mens kan zich aan niets anders houden dan aan het verbond. Als hij zich aan het verbond niet houdt en niet kan houden, dan is er voor hem geen houvast. Dat moet u toch goed begrijpen, want anders maakt u van de christelijke religie een karikatuur, een spotbeeld. En nu is het naderen, het naderen tot God in het gebed, niet anders dan een pleiten bij God op het verbond, Psalm 74: ‘Aanschouw het verbond’ (vs. 20). Dat is het gebed. Waar geen verbond is, daar is geen gebed ook. In het gebed – zo dit waar is, echt is – ziet men op het verbond.

Nu kan het wel zijn dat ge voor deze dingen de grootste belangstelling niet hebt. Dat gemis aan belangstelling wordt gevonden onder oud en jong. Maar nu waarschuw ik u, en ik doe dit met de grootste ernst, en ik zeg u dit: er kan wel eens een ogenblik in uw leven aanbreken waarin u het gemis van deze dingen gaat voelen, en dan zou het wel eens te laat kunnen wezen. En als God dan wenste dat de consciëntie ging spreken – u weet wel wat dat is – dat uw consciëntie zou spreken, dan zoudt ge met open ogen de hel ingaan. Hoort u dat wel, jonge mensen, en gij die in de kracht van uw leven zijt, en ouderen onder ons?

Ik zei dat God Zich houdt aan Zijn verbond. Dat doet Hij ook wanneer Hij straft. Ook een begenadigd mens zondigt, en er staat bij Johannes dat er niemand is die niet zondigt (1 Joh. 1:8, 10). Geheel overwonnen wordt er aan deze zijde van het graf niet één zonde. We blijven er tot onze jammer aan blootstaan. En als God ons loslaat, dan doen we de zonde. Want de genade op zichzelf kan ons van zondigen niet weerhou-

den, maar alleen God, de God van alle genade. Maar al is het nu dat God de zondaar in Christus liefheeft, de zonde heeft Hij niet lief. De zonde haat Hij, en daarom straft Hij de zonde. En wanneer dit werd geloofd, dan zou nooit iemand klagen, nooit. Want hij zou belijden en voelen dat hij eindeloos meer zich waardig gemaakt heeft dan wat hem overkomt. En dit is de inhoud en de betekenis van het bekende woord van Jeremia: 'Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden' (Klaagl. 3:39). Maar de straf die God onder de begunadigden uitdeelt, is niet de straf van een vertoornd Rechter, maar van een vertoornd Vader. U kunt u toch niet houden voor een enigszins rechtgeaarde vader wanneer ge uw kinderen maar laat gaan, en ze nooit straft, hun de roede spaart. Dan zijt gij geen vader. En wat u wel zijt, dat moet u dan maar onderzoeken, maar een vader zijt u niet. En in ieder geval is God zo'n Vader niet. 'Hij straft ons,' Psalm 103, maar dan volgt: 'maar naar onze zonden niet' (vs. 5 ber.). En zo bidt de dichter van de 143e Psalm: 'En ga niet in het gericht met Uw knecht; want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn' (vs. 2).

De straffen zijn de middelen ter genezing, zodat een mens die gezondigd heeft, na zijn zondigen méér vernederd, méér ootmoedig is, en méér in staat is om zijn naaste te dragen. En daarom, toehoorders, sprak Jezus eens tot Zijn discipel Petrus: 'En gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders' (Luk. 22:32).

De liefde Gods is een gevende liefde. Van haar komt alles. Hij maakte dat we in onze vroegste jeugd niet uit het leven werden weggenomen. Hij zorgde ervoor dat we de zonde tegen de Heilige Geest niet bedreven. Hij bracht ons in aanraking met de waarheid, en Hij was de oorzaak dat we de schaduw niet aanzagen voor de man, anders gezegd, dat we ons leven niet zochten en vonden in een valse godsdienst, in een godsdienst waardoor met loze kalk gepleisterd wordt. Hij was de oorzaak dat we de waarheid niet verlieten, hoe ze ons ook tegen scheen te wezen, of dat we tot haar terugkeerden na haar verlaten te hebben. Hij overtuigde ons en deed ons de waarheid kennen. Hij ontdekte ons en bracht ons van onszelf af. Hij openbaarde Zich en Hij trok ons tot Zich. Hij gaf Zich, en wij werden door Zijn kracht in staat gesteld om ons te geven. Hij opende Zijn vaderlijk hart, en dit was oorzaak dat wij ons hart openden. De liefde Gods is een gevende liefde. De liefde Gods geeft het stoffelijke

zowel als het geestelijke. De liefde Gods brengt alles mee. Hij, God, Die liefde is, is een alles vervullend Goed.

En wat zullen we nu zeggen als we u nog een woord van toepassing willen laten horen? Dit: gij moet uzelf leren kennen, en dan moet ge God ook leren kennen. Wanneer u deze kennis onthouden wordt, en gij haar niet zoekt, dan zult u nooit in staat zijn om één verstandig woord over de christelijke religie te spreken. En al zou u uit de Bijbel een woord lichten of iets uit een goede predikatie overnemen en dit dan laten horen, zodat er op zo'n woord niets aan te merken zou zijn, dan zou het toch in uw hart verkeerd liggen, want dat woord zou niet de uitdrukking zijn van wat in uw hart gevonden wordt. En vergeet het niet: wat u van God en godsdienst zegt, moet de uitdrukking zijn van wat God door Zijn Woord in uw hart gegraveerd heeft, en anders is het leugen, zelfbedrog. Gij misleidt uzelf en een ander erdoor. Gij moet God en uzelf leren kennen. Ik kan ook zeggen: gij moet de Wet en het Evangelie leren kennen.

Er is een oneindig onderscheid tussen Wet en Evangelie. De eeuwigheid ligt ertussen. Als een mens de Wet leert kennen, leert hij wanhopen aan zichzelf. En als het Evangelie hem geopenbaard en in het hart verzegeld wordt, dan krijgt hij hoop. En hopende komt hij tot God, en vindt in Hem en door Hem en bij Hem wat hij nodig heeft. Wet en Evangelie – acht geen godsdienst goed waarin de kennis van de Wet noch de kennis van het Evangelie wordt gevonden.

Gij vraagt misschien: 'Wat moet ik doen?' Gij kunt niets doen. En dit is een van de dingen die u al onmiddellijk moet leren. U kunt niets doen, en niet alleen kunt u niets doen, maar u wilt ook niets doen; en ook dit moet u leren.

Er zijn twee woorden in onze Catechismus waaraan ge toch vooral veel denken moet. Het eerste is het bekende: Wij zijn onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad (vr. 8), en het tweede: Wij maken ook dagelijks onze schuld groter (antw. 13). Nu, wie deze zaken verstaat, die heeft zichzelf leren kennen, en God is met hem, want: 'Op dezen zal Ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft' (Jes. 66:2). Christus spreekt hem zalig: 'Zalig zijn de armen van geest; want hunner is het Koninkrijk der hemelen' (Matth. 5:3). Waar plaats is voor en behoefte aan Christus, daar komt Christus.

Amen.

Gebed:

Dat we U danken mochten, Heere, dat we krachten ontvingen om deze dingen te zeggen. Wil het zondige ervan genadiglijk ons niet toerekenen. Maak dat het niet ongezegd blijft.

Wat voor mensen we zijn, dat is U goed bekend. En dat we van de waarheid gelijk ze in U is, geen begrip hebben, dat kan als vaststaand worden aangenomen, maar wij doen het niet. Leer Gij het ons doen. Leert U ons zien wat we zijn, wat we eens waren, en wat we nu geworden zijn, en wat we bezig zijn te worden.

Maar geef ons niet over aan de goddeloze wanhoop noch aan de onverschilligheid, die tenslotte ook wanhoop, goddeloze wanhoop is. Maar laat Uw oog op ons zijn, en wilt U ons raad geven. En wil ons leiden in de rechte weg. Wil ons telkens ervan terughouden dat we met rust voor ons hart een weg kiezen die ons recht toeschijnt, maar die toch niet recht is, waarvan het einde wegen des doods zijn. Wil ons ervan terughouden. Wil ons er gedurig van terughouden of ervan terugbrengen. En laat ons niet kunnen rusten voordat het ons geopenbaard is. En is het ons geopenbaard, leer Gij ons dan onze ongerechtigheden diep te verfoeien. Op zovele plaatsen vinden we in Uw Getuigenis: bekeer u, doe boete. Het is betamelijk, en we worden er nog toe geroepen dat we boete doen, boete doen ons hele leven. We houden niet op te zondigen; zo moeten we ook niet ophouden boete te doen.

Gedenk ons, nu we gereed staan deze plaats weer te verlaten. Gij bracht er ons voor enige ogenblikken. Laat ons eens kunnen spreken van een Bethel, van een huis Gods. Laat ons eens kunnen zeggen: 'De HEERE was aan deze plaats, en ik heb het niet geweten.'

Beveilig ons op onze wegen. Denk aan ons ouderen, denk aan onze kinderen, aan onze kleinkinderen, en aan de volgende geslachten. Het is U bekend, en Ge wilt er ook ons iets van bekendmaken, dat er geen enkele reden is om over de toekomst te juichen. Trouwens, deze reden is er nooit geweest, zal er ook nimmer wezen. 'Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezin.' De kluisters gaan we tegemoet, omdat we de grenzen die de vrijheid stelt, niet geëerbiedigd hebben. Dit geldt op alle gebied. Leer het ons verstaan.

Amen.

Gezongen: Psalm 84:5 en 6.

Dr. H.F. Kohlbrugge, gedeelte van een preek over Psalm 20, gehouden op nieuwjaarsdag 1856

'De HEERE verhoore u in de nood' (Ps. 20:1, naar de vertaling van Luther).

Wie zal ons verhoren als de nood dáár is? De HEERE. De wens van mijn hart aan u allen is opnieuw, opnieuw: de nood, waarmee u veel te stellen zult hebben. Ik kan u het geluk van het vlees niet toewensen, dat wat vergankelijk is. Ik zou mij willen laten doden, ja, om bij ieder de tranen te drogen, en opdat ieder zou ontvangen wat hij graag heeft. Maar wat zou het een mens baten, zo hij de gehele wereld zou gewinnen en toch zijner ziel schade zou lijden? Eerst de nood, dan het gebed, en dan zal de verhoring komen.

Ik wens u nogmaals nood toe. Die zal voor een kind van God niet uitblijven; het moet door het vuur heen, of het echt is; de slakken moeten eruit. Er blijft een dierbare belofte over: Ik heb u gekeurd in de smeltkroes der ellende. Als men zich in de nood tot God wendt, is de nood een goudmijn, is de nood het niets, waaruit Hij hemel en aarde schept. Dan is de nood juist dat wat het mes van de chirurg is: het snijdt de dood weg, en dan is het leven er.

Wens ik u nood toe? Is er nog geen nood genoeg? Enerzijds: nee. Wat zou het, als het brood zo veel kost en de olie zo duur is en er allerlei klachten zijn? Een ieder klage vanwege zijn zonden! Wat brengt dat alles nog voort, als men zich niet onder Gods roede buigt?

Wat voor tijd beleven we toch? Een tijd waarin bijna niemand meer vraagt naar Gods Wet, waar bijna niemand meer vraagt om genade. Het is een verschrikkelijke tijd, een tijd van jachten en schreeuwen om brood en om bevrediging van zijn lusten; een tijd waarin de duivel zich heeft opgemaakt en die de antichrist op een zetel heeft geplaatst als nooit tevoren. Het is een tijd waarin de koningen en de vorsten betoverd worden om te drinken uit de kelk der hoererie; een tijd waarin de vijanden zich allen opmaken tegen de stad Gods; een tijd van slapen, van lichtzinnigheid, waarin men, naar men meent, geloof en genade heeft, en de vruchten er niet zijn, namelijk de liefde. Bijna niemand vraagt meer naar de ander, veel minder naar God; maar de kinderen zetten hun voet op de nek van vader en moeder om hogerop te komen. De onderdanen zetten

hun voet op de nek van de regering om te krijgen wat ze willen. De ouders geven de macht en het gezag op, die zij van God hebben, en de overheid heeft geen geloof. Er is alleen maar de strijd om het geld en de lusten, opdat men zal eten en drinken, zijn buik zal vullen, zijn genoeg zal hebben – en morgen sterven we. Dan is dus de tijd daar, waarover de apostel heeft gezegd: In het laatste der dagen... Dan moge het woord tot in de gemeente klinken, en ieder neme de bazuin: de leeuw heeft gebruld!

Als dan echter de nood uit de genadige hand van God komt, is dat een nood waarmee wij veel te stellen hebben. Nood, de nood van de zonde – waarheen moet zij ons drijven? Naar het uitwendige? Naar de murmuring? Naar diefstal? Nee, naar God toe!

God geve u, mijn geliefden, dat u niet net zult doen alsof u geen nood hebt, dat u met uw nood niet naar de mensen zult gaan. Hij geve u, als Hij u uit genade nood geeft, uit genade ook de Geest der genade en der gebeden. Gods rechterhand kan alles veranderen. Die hand is macht en kracht. Die hand is er niet tevergeefs, Zijn rechterhand helpt met macht.

Het is eigen aan het hart van de mens dat als die mens nood lijdt – en waar wordt géén nood geleden? – hij zichzelf helpt en voor zichzelf een weg zoekt te banen. Het is hem eigen om niet tot God te gaan, maar om met de hond in de stok te bijten. Het gebed evenwel is als een touw. Het is als wanneer iemand in het water ligt en niets heeft. Maar dan wordt hem een touw toegeworpen. Hij grijpt het en houdt het vast. Er staat iemand aan de kant; hij trekt aan het touw en zo komt hij er zeker uit.

‘De HEERE verhoore u in de nood.’ Hier staat niet: de mensen mochten u verhoren, maar: ‘de HEERE’. Dat ziet er niet goed uit! De Heere woont immers in de hemel!? Kan Hij dan naar Elberfeld komen, in mijn kamer, in mijn slaapkamer, aan mijn bed? Kan Hij mij dan helpen? Weet de Heere dan hoeveel stuivers ik nodig heb? Kan Hij helpen en de zonden wegnemen? Helpen dus, zodat ik in het spoor der gerechtigheid gebracht zal worden? De mens kijkt overal heen, en als het hem om iets te doen is, spant hij alle krachten in. Zolang de adem in zijn borst is en er kracht is in zijn handen en hij een uitweg weet, zal hij zich daarheen begeven. Maar als de Heere moet verhooren, ja, dan is het zeker met al het zichtbare gedaan. Wie heeft onze lieve Heere geholpen? Op aarde was er niemand die Hem hielp; en als God een mens genadig is, sluit God alle deuren toe. Hij Zelf wil helpen, Hij wil Zelf komen, met genade, met redding.